

Ламза Д. В.,

аспірант кафедри публічного та європейського права
ІЗВО «Київський міжнародний університет»

ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА В ПОЛЬЩІ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Анотація. У статті висвітлені сучасні тенденції розвитку загальної середньої освіти в Польщі з позиції адміністративного права. Встановлено коло відносин, що регламентуються нормами цієї галузі права.

У основі аналізу знаходяться базові нормативно-правові акти щодо загальної середньої освіти Республіки Польщі. Система загальної середньої освіти в Польщі має кілька особливостей: децентралізація, широкий спектр навчальних предметів, розвиток інклюзивної освіти, значна увага приділена вивченню іноземних мов, високі стандарти навчання тощо.

Особлива увага приділена реформі системи середньої освіти, яка поетапно впроваджувалася починаючи з 2016 року. Автор, зокрема, звертає увагу, що Польща постійно прагне підвищення якості освіти та підготовки учнів відповідно до викликів сучасного світу. Разом з тим, як і будь-яка система, система освіти Польщі має як свої сильні, так і слабкі сторони, проте вона в будь-якому випадку спрямована на розвиток знань, вмінь та навичок учнів для успішного майбутнього. Інноваційний польський досвід у сфері загальної середньої освіти демонструє системні модернізаційні процеси, які охоплюють зміст і структуру системи освіти загалом. Потребу подальшого дослідження питання ефективності реформ з огляду на вимоги часу й формування освітньої політики у довгостроковій перспективі.

Ключове значення у рамках наукових пошуків автора відведено дослідженню ролі різних суб'єктів публічного адміністрування під час адміністрування системи середньої освіти в Польщі. Найважливішу роль у ньому відіграє профільне міністерство, чий розпорядження визначають загальні стандарти навчальних програм, навчальних планів, оцінювання учнів, організації психологічної та освітньої підтримки тощо.

Розглянуто розподіл повноважень зі створення та управління навчальними закладами середньої освіти, фінансування, контролю та інших аспектів, що підпадають під дію норм адміністративного регулювання. Також привернуто увагу до повноважень ряду міністрів щодо створення і управління державними школами та закладами у професійних сферах в межах компетенції.

На основі проведеного дослідження автор робить висновок, що загальна середня освіта в Республіці Польща є складною соціальною системою, яка заснована на національних принципах та європейських цінностях, забезпечується належною нормативно-правовою базою та суб'єктами публічного адміністрування у сфері освіти для формування в учнів/студентів необхідного рівня знань, вмінь та навичок для успішного майбутнього.

Ключові слова: загальна середня освіта, заклад освіти, освіта, публічне адміністрування, реформа, школа, якісна освіта.

Постановка проблеми. Будь-яке сучасне суспільство потребує розвитку та інновацій, саме це допомагає рухатись в ногу з часом. Водночас система освіти також має модернізуватись та адаптуватись під запити сучасності, так як має велику цінність для суспільства. Саме освіта визначає розвиток та підготовку майбутнього покоління, людського потенціалу, який забезпечує економічний, соціальний та культурний прогрес країни. Отримання якісної загальної освіти сприяє розвитку критичного мислення, творчих здібностей та сприйняття глобальних проблем та питань з метою пристосування до світу, що швидко змінюється.

Польща, яка приєдналась до Європейського Союзу 1 травня 2004 року, визначає загальну середню освіту як важливий ступінь у формуванні комплексного освітнього фундаменту, що надає учням основні необхідні знання, вміння та навички, а також можливість сформулювати критичне мислення та підготуватися до здобуття наступних рівнів освіти або розпочати трудову діяльність. Варто зазначити, що отримання загальної середньої освіти сприяє розвитку соціальних та міжособистісних навичок учнів.

Базовим нормативно-правовим актом у сфері освіти є Закон Республіки Польщі «Про освіту» від 14 грудня 2016 року («*Prawo oświatowe*», пол. мовою), який зазначає, що освіта в Республіці Польща є спільним благом усього суспільства. Керівні принципи освіти визначені у Конституції Республіки Польща та відображають положення Загальної декларації прав людини, Міжнародного пакту про громадянські і політичні права та Конвенції про права дитини.

У преамбулі до Закону Республіки Польщі «Про освіту» зазначено, що навчання і виховання, поважаючи християнську систему цінностей, беруть за основу універсальні принципи етики. Освіта і виховання служать для розвитку у молодих людей почуття відповідальності, любові до батьківщини і поваги до польської культурної спадщини, будучи при цьому відкритими до цінностей європейської та світової культур. Школа забезпечує кожному учневі умови, необхідні для його розвитку, готує його до виконання сімейних і громадянських обов'язків на основі принципів солідарності, демократії, толерантності, справедливості та свободи [1].

Разом з тим, після повномасштабного вторгнення РФ на територію України, за даними Міністерства освіти та науки України, близько 188 тис. українських дітей мають змогу отримувати якісну освіту в Республіці Польща [2]. Польські школи можуть створювати так звані підготовчі групи (класи) для українських учнів, щоб полегшити їхню адаптацію в польській системі освіти, наприклад, допомогти їм вивчити польську мову та заповнити прогалини, що виникають через різницю між

навчальними програмами. Навчання в таких класах може бути організоване в так званих міжшкільних групах (для учнів з різних шкіл). Учні можуть навчатися в підготовчому класі максимум 2 навчальні роки. З огляду на зазначене, наші діти отримують можливість бути ближчими до України в такі важкі часи та продовжувати розвиватися самим та бути готовити робити внесок у розвиток суспільства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі питання розвитку освіти у Польщі часто знаходилися в полі зору науковців та вчених. Наприклад, В. Белан досліджував особливості інформатизації освітньої політики Польщі й України, О. Глушко – сучасну систему освіти Республіки Польща та актуальні питання реформування, С. Деркач – систему освіти Польщі та її досвід для України, Є. Співаковська – базові принципи освіти, Р. Фоменко – освітні реформи в Польщі тощо.

Окремі питання вищої освіти, зокрема, аналізу стратегії вищої освіти, управління освітніми системами знайшли відображення у працях О. Вахріна, І. Дегтярьова, М. Карпуленко, Л. Карташова, А. Квятковської, О. Ковнір, І. Лопушинського, Л. Московець, Н. Русіна, Ю. Соколович-Алтуліної, К. Хоменко, А. Штепура, В. Шевченко.

Сучасний стан та тенденції розвитку реформування шкільної освіти Польщі висвітлено в працях В. Василяк, М. Гербста, А. Герчинського, О. Глушко, Я. Гришяк, Т. Левовицького, Д. Рондальської, А. Сobotки тощо.

Водночас проблема аналізу загальної середньої освіти в Польщі не знайшла належного відображення у працях науковців, а тому потребує подальшого вивчення.

Мета статті полягає в аналізі сучасних тенденцій розвитку загальної середньої освіти в Польщі з позиції адміністративного права та виявленні кола відносин, що підпадають під дію норм правового регулювання цієї галузі права.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основне законодавство Республіки Польща щодо загальної середньої освіти включає Конституцію Республіки Польща від 2 квітня 1997 року та закони, які регулюють систему освіти, а саме: закони Республіки Польщі від 14 грудня 2016 року «Про освіту» [1] та від 7 вересня 1991 року «Про систему освіти» («*O systemie oświaty*», пол. мовою) [3], що визначають структуру освітньої системи, права та обов'язки учнів, педагогічних працівників і батьків. Детальні процедури і заходи викладені в підзаконних нормативно-правових актах міністра, відповідального за шкільну освіту. Як приклад можна навести Розпорядження Міністра національної освіти від 30 січня 2018 року «Про базову загальноосвітню навчальну програму для загальноосвітнього ліцею, технікуму та професійної школи II ступеня» («*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia*», пол. мовою).

Крім того, Законом Республіки Польщі від 14 грудня 2016 року «Положення про введення закону про освіту» («*Przepisy wprowadzające Ustawę – Prawo oświatowe*», пол. мовою) реформовано структуру шкільної освіти в Польщі в період з 2016 по 2024 рр. Вказана реформа полягала у переході від освітньої моделі 6 (початкова) + 3 (нижча середня) + 3 (вища середня) до поточної моделі, яку можна коротко описати як 8 + 4/5 (8 років навчання в основній школі, яка поєднала початкову та нижчу середню освіту + 4 роки навчання

у загальноосвітньому ліцеї або 5 років навчання у закладах професійно-технічної освіти). Поетапно були закриті заклади нижчої середньої освіти – гімназії (перереформування закладів освіти завершилося 31 серпня 2019 року), продовжено навчання в початковій школі до 8 років, трансформовано 3-річні загальноосвітні ліцеї в 4-річні, 4-річні технікуми – в 5-річні, 3-річні базові професійні школи – в 3-річні професійні школи I ступеня, а також створено нові 2-річні професійні школи II ступеня [4].

Система загальної середньої освіти в Польщі має кілька особливостей. По-перше, навчальна програма загальної середньої освіти Польщі включає широкий спектр предметів, зокрема математику, мови, науки, гуманітарні науки та інші. Вже у старшій школі учні мають можливість обирати профільні предмети, які відповідають їхнім майбутнім амбіціям та які впливатимуть на вибір професії. По-друге, Республіка Польща активно розвиває інклюзивну освіту, спрямовану на включення учнів із спеціальними потребами в загальноосвітні заклади. Також кожного року зростає популярність міжнародних програм обміну та вивчення іноземних мов, що розширює можливості учнів/студентів отримати міжнародний досвід. По-третє, законодавство у сфері загальної середньої освіти Республіки Польща встановлює стандарти навчання, організацію навчального процесу та процедури оцінювання учнів.

Варто зазначити, що у Республіці Польща закріплені дев'ятирічний обов'язковий період загальної освіти. Обов'язкове навчання починається в 6 років – відповідно до Закону Республіки Польщі від 14 грудня 2016 року «Про освіту» шестирічні діти зобов'язані протягом одного року отримувати дошкільну освіту: це може бути дитячий садочок («*przedszkole*», пол. мовою), дошкільні класи («*oddziały przedszkolne*», пол. мовою) в початковій школі чи інші форми дошкільної освіти, включаючи дошкільні пункти («*punkt przedszkolny*», пол. мовою) та групи дошкільного виховання («*zespół wychowania przedszkolnego*», пол. мовою). Національне законодавство передбачає можливість для батьків подати заяву на вступ своєї 6-річної дитини до початкової школи за певних умов (здобуття дитиною дошкільної освіти та її готовність до навчання в школі). Початкова освіта, що об'єднує в одній структурі рівні Міжнародного стандарту класифікації освіти 1 і 2, є обов'язковою для всіх дітей. 8-річна початкова школа (*szkola podstawowa*, пол. мовою) приймає дітей віком від 7 до 15 років. Після цього молодь продовжує навчання в старшій школі чи в інших навчальних закладах, визначених законом.

Польща постійно прагне підвищення якості освіти та підготовки учнів відповідно до викликів сучасного світу. Разом з тим, як і будь-яка система, система освіти має як свої сильні, так і слабкі сторони, проте вона в будь-якому випадку спрямована на розвиток знань, вмінь та навичок учнів для успішного майбутнього.

На думку А. Василюк, Л. Ляшенко, одним із головних результатів реформування системи освіти стало впровадження ідеї інтегрованого й блокового навчання. Перше з них пристосовує процес виховання до потреб і можливостей розвитку дітей, запобігає стресам, які порушують їхній гармонійний розвиток. Блокове навчання допомагає усунути «енциклопедизм». Критерії та іспити обмежують суб'єктивізм в оцінюванні учнів, прокладаючи дорогу до об'єктивної оцінки праці педагогів [5, с. 61].

Відповідно до Закону Республіки Польщі від 14 грудня 2016 року «Про освіту» сучасна структура шкільної освіти у Польщі, яка повністю діє з 2022/2023 навчального року, виглядає таким чином:

– 8-річна початкова школа – основна школа (*«szkola podstawowa»*, пол. мовою), навчання у якій включає два етапи: 1-3 класи – рання шкільна освіта з інтегрованою формою навчання; 4-8 класи – предметне навчання. Між цими двома етапами не передбачене проведення обов'язкового екзамену чи тесту. Після завершення 8-річної початкової школи учні здають «екзамен восьмикласника», що складається з трьох обов'язкових предметів (польська мова, математика та іноземна мова), починаючи з 2024 року до них буде додано ще один предмет на вибір (біологія, хімія, фізика, географія або історія). Екзамен для восьмикласників є обов'язковим, а це означає, що кожен учень повинен його скласти, щоб закінчити школу. Оскільки мінімальний прохідний бал не встановлений, його неможливо провалити. Результат екзамену однак має велике значення як один із критеріїв при вступі до шкіл вищого ступеня. Після складання іспиту за 8 клас учень вважається таким, що здобув базову освіту. Навчання в державних початкових школах є безкоштовним для всіх учнів. Батьки також можуть обрати недержавну школу. Вимоги до обов'язкових предметів, які мають ґрунтуватися на державній базовій програмі загальної середньої освіти, є однаковими для всіх початкових шкіл, незалежно від їхнього юридичного статусу;

– 9-13 рік навчання у загальній чи спеціальній старшій «післяпочатковій» школі (*«szkola ponadpodstawowa»*, пол. мовою), яка може мати такі форми:

а) 4-річний загальноосвітній лицей (*«liceum ogólnokształcące»*, пол. мовою), по закінченню усі учні здають екзамен на атестат зрілості (*«egzamin maturalny»*, пол. мовою), на основі якого абітурієнти вступають до польських закладів вищої освіти. Для отримання атестата зрілості необхідно набрати мінімум 30%;

б) 5-річний технічний коледж, або технікум (*«technikum»*, пол. мовою), включаючи школи мистецтв, які надають професійну кваліфікацію. Після їх закінчення випускники отримують диплом за фахом, але можуть також здати екзамен на атестат зрілості, якщо планують вступати до закладу вищої освіти;

в) 3-річні професійні школи I ступеня (*«branżową szkołę I stopnia»*, пол. мовою), включаючи спеціальні школи та філії базових професійно-технічних навчальних закладів;

г) 2-річні професійні школи II ступеня (*«branżową szkołę II stopnia»*, пол. мовою). Після їх закінчення випускники отримують диплом за фахом, але можуть також здати екзамен на атестат зрілості, якщо планують вступати до закладу вищої освіти;

д) 3-річні спеціальні школи, що готують до праці (*«szkołę specjalną przysposabiającą do pracy»*, пол. мовою).

О. Глушко прийшла до схожих висновків, що обов'язкове навчання за новою структурою триває 9 років (учні 6/7 – 15 років), а саме: охоплює останній рік дошкільної освіти й 8-річну початкову школу (*«szkola podstawowa»*, пол. мовою). У 2019 році в рамках реформи польської освітньої системи 2017 року неповні середні школи (гімназії) повністю зникли з польської шкільної системи, яка наразі є двоступеневою: початкова школа та старша школа. Процес ліквідації неповних середніх шкіл відбувався поступово, наприклад, кількість гімназій з 7706 у 2016 р. зменшилася до 1941 у 2017 р [6].

В. В. Павленко вважає, що головною причиною реформування польської освіти стало входження Польщі до Європейського союзу та соціально-економічні зміни, які відбувалися після цього [7, с. 62].

Відповідно до статті 8 Закону Республіки Польщі «Про освіту» школа та навчальний заклад можуть бути як державними, так і недержавними школами та навчальними закладами, які створюються та управляються: 1) місцевою владою; 2) іншою юридичною особою; 3) фізичною особою. Місцеві органи влади можуть створювати та управляти лише державними школами та закладами. Органи місцевого самоврядування можуть створювати та управляти школи та заклади, утримання яких не є їхнім власним завданням, після укладення угоди з органом місцевого самоврядування, для якого утримання даного типу школи або закладу є його власним завданням, а у випадку мистецьких шкіл – з міністром, відповідальним за культуру та охорону національної спадщини [1]. Зазначимо, що переважна більшість державних шкіл та навчальних закладів у Польщі управляється органами місцевого самоврядування (гміни, повіти або воєводства).

Рівень загальної субвенції для громад (гмін), як одиниць місцевого самоврядування, які є органами управління більшої частини початкових шкіл, фіксується у щорічному Законі Республіки Польща «Про бюджет». Початкові школи, що перебувають у приватному управлінні, також отримують гранти з місцевих бюджетів.

Чинне законодавство у сфері освіти наділяє Міністра, відповідального за освіту та виховання, правом на створення та управління державних шкіл та закладів експериментального характеру, державних закладів додаткової освіти національного масштабу, шкіл та шкільних комплексів в Польщі та при дипломатичних представництвах, консульських установах та військових представництвах Республіки Польща. Рада Міністрів також може визначити своїм розпорядженням перелік шкіл та закладів, які перебувають у віданні Міністра внутрішніх справ та Міністра національної оборони.

Крім того, міністри культури, сільського господарства, навколишнього середовища, морського та внутрішнього судноплавства, рибного господарства, охорони здоров'я, внутрішніх справ наділені правом створювати і управляти державними школами та закладами у професійних сферах, для яких, відповідно до класифікації професій галузевої освіти, дані міністри є компетентними.

Міністр юстиції створює та управляє державними школами та закладами, при районних освітніх центрах, виправних установах та притулках для неповнолітніх, а також державними школами та закладами при установах виконання покарань та слідчих ізоляторах. Школи і заклади при установах виконання покарань та слідчих ізоляторах функціонують у їхній структурі. [1].

Зазначимо, що органи місцевого самоврядування виплачують заробітну плату вчителям відповідно до встановлених місцевих тарифних сіток заробітної плати вчителів (які відповідають мінімальній і середній заробітній платі, встановленій Міністерством народної освіти); забезпечують організацію та фінансування підвезення учнів до навчальних закладів; забезпечують поточне утримання будівель, забезпечують школи належним обладнанням, створюють належні умови для роботи тощо.

У Республіці Польща сформовано модель децентралізації освіти, де місцевій владі було делеговано обрання директора школи. Державна політика у сфері освіти Польщі спрямована на збереження маленьких сільських шкіл, які є центром місцевого та культурного життя громади. Наприклад, посилено освітній нагляд з метою забезпечення для дітей відповідних умов навчання, виховання та догляду та у разі необхідності накладення права вето на ліквідацію таких шкіл. Тому органи місцевого самоврядування мають провідне значення у регулювання системи загальної середньої освіти.

В Польщі існує розгалужена система державних органів. Так, Сейм разом із Сенатом та Президентом Республіки Польща приймають закони, у т.ч. у сфері освіти. Крім того, існує два профільних міністерства національної освіти Польщі і науки та вищої освіти Польщі, які відповідають за нагляд та регулювання системи освіти.

На нашу думку, найважливішу роль у системі освіти Польщі відіграють вище зазначені міністерства освіти, завдяки яким польська освіта вийшла на високий рівень, на який орієнтуються багато інших країн. Велика увага приділяється вчителям і викладачам для того, щоб дітей навчали лише спеціалісти та надавали їм якісну освіту високого рівня.

З метою забезпечення якості загальної середньої або шкільної освіти визначені відповідні процедури та стандарти для здійснення перевірок закладів освіти перед початком їхньої діяльності. Такі перевірки можуть включати наступні аспекти: відповідність навчальних програм стандартам; кваліфікації та підготовка вчителів; безпека та санітарні стандарти приміщень; фінансова стійкість та ефективне управління; дотримання прав та потреб учнів.

Отже, ці заходи призначені для забезпечення високої якості освіти та безпеки учнів. Органи державного нагляду також можуть проводити регулярні перевірки під час функціонування закладу.

Крім того, освітні заклади в Польщі можуть мати певну автономію, але їх дії та функції обмежені законодавством та відповідними стандартами, встановленими державними органами.

Основні межі державного контролю поширюються на:

- стандарти навчання, бо заклади освіти повинні дотримуватися національних стандартів навчання, які визначаються на рівні країни, а саме: зміст програм, тривалість та оцінювання учнів;

- фінансові аспекти щодо фінансування сфери державної освіти за рахунок державного бюджету, що регулюються відповідно до законодавства;

- управління та структура закладу освіти може бути обмеженою визначеними правилами та вимогами, зокрема в управлінні закладами вищої освіти;

- додержання прав та обов'язків учнів, які визначені на законодавчому рівні;

Автономія закладу освіти полягає у наявності певного рівня самоврядування, що обмежується лише з метою забезпечення якості та однакових стандартів в освіті Республіки Польща.

Крім того, поляки приділяють значну увагу розвитку освіти у відповідності до європейських стандартів та глобалізаційних аспектів. Так, існує численна кількість науковців та дослідників, які сприяють модернізації освітньої системи та активно займаються дослідженнями, впровадженням новаторських

методик в освіті. Разом з тим, є низка громадських ініціатив та експертних груп, які активно працюють над аналізом та рекомендаціями щодо удосконалення освітньої системи.

Слід відмітити динамічність та інноваційність загальної середньої або шкільної освіти у Польщі, зокрема, шляхом створення гармонії освітньої системи з європейськими стратегічними орієнтирами. Така система освіти відповідає очікуванням педагогічної громади та всього польського суспільства – від керівників шкіл, вчителів, учнів, батьків до органів, що керують школами та установами, та мають на меті забезпечення високої якості польської освіти.

Висновки. Загальна середня освіта в Республіці Польща є складною соціальною системою, яка заснована на національних принципах та європейських цінностях, забезпечується належною нормативно-правовою базою (закони Республіки Польщі від 14 грудня 2016 року «Про освіту» та від 7 вересня 1991 року «Про систему освіти») та суб'єктами публічного адміністрування у сфері освіти (Президент Республіки Польща, Сейм, міністерства національної освіти Польщі і науки та вищої освіти Польщі (в т.ч. інші міністерства в межах компетенції) і безпосередньо заклади освіти) для формування в учнів/студентів Польщі необхідного рівня знань, вмінь та навичок для успішного майбутнього.

Інноваційний польський досвід у сфері загальної середньої освіти демонструє системні модернізаційні процеси, які охоплюють зміст і структуру системи освіти загалом. Разом із цим, потребує подальшого дослідження питання ефективності реформ з огляду на вимоги часу й формування освітньої політики у довгостроковій перспективі.

Література:

1. Про освіту: Закон Республіки Польща від 14 грудня 2016 року. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu20170000059> (дата звернення: 01.12.2023).
2. Офіційний сайт – Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/pidtrimka-ukrayinskih-ditej-u-polshi> (дата звернення: 01.12.2023).
3. Про систему освіти: Закон Республіки Польща від 7 вересня 1991 року. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19910950425> (дата звернення: 01.12.2023).
4. Положення про введення Закону «Про освіту»: Закон Республіки Польщі від 14 грудня 2016 року. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20170000060> (дата звернення: 01.12.2023).
5. Василюк А., Ляшенко Л. Нові підходи до планування і реформування освіти (зарубіжний досвід). *Освіта і управління*. 2002. Т. 5. № 1. С. 59–68.
6. Глушко О. Модернізаційний вимір шкільної освіти у Польщі: ключові тенденції розвитку. *Український педагогічний журнал*. № 4. 2019. С. 32–41. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/719031/1/6.pdf> (дата звернення: 01.12.2023).
7. Павленко В.В. Становлення та розвиток системи освіти в Польщі. *Українська полоністика: збірник наукових праць*. Житомир. Wydgoszcz, 2015. Вип.12. С. 54–70.

Lamza D. General secondary education in Poland: administrative law aspect

Summary. The article highlights the current trends in the development of general secondary education in Poland from the perspective of administrative law. The author identifies the range of relations regulated by the norms of this branch of law.

The analysis is based on the basic legal acts on general secondary education of the Republic of Poland. The system of general secondary education in Poland has several peculiarities: decentralisation, a wide range of subjects, development of inclusive education, considerable attention to the study of foreign languages, high standards of education, etc.

Particular attention is paid to the reform of the secondary education system, which has been gradually implemented since 2016. In particular, the author points out that Poland is constantly striving to improve the quality of education and training of students in line with the challenges of the modern world. At the same time, the Polish education system, like any system, has both its strengths and weaknesses, but it is in any case aimed at developing students' knowledge, skills and abilities for a successful future. The innovative Polish experience in the field of general secondary education demonstrates systemic modernisation processes that cover the content and structure of the education system as a whole. The effectiveness of the reforms in terms of the requirements of today and the formation of educational policy in a long term perspective requires further research.

A key place in the author's research is occupied by the study of the role of various public administration entities in the administration of the secondary education system in Poland. The most important role in this is played by the relevant ministry, whose regulations determine the general standards of curricula, educational plans, student assessment, psychological and educational support, etc.

The author examines the distribution of powers to establish and manage secondary education institutions, financing, control and other aspects subject to administrative regulation. Attention is also drawn to the powers of a number of ministers to establish and manage public schools and institutions in professional fields within their competence.

On the basis of the study, the author concludes that general secondary education in the Republic of Poland is a complex social system based on national principles and European values, provided with an appropriate regulatory framework and public administration entities in the field of education in order to ensure that pupils/students acquire the necessary level of knowledge, skills and abilities for a successful future.

Key words: general secondary education, educational institution, education, public administration, reform, school, quality education.